

**Силабус
освітнього компоненту ОК 4**

ФІЛОСОФІЯ

Назва дисципліни:	Філософія
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	14 Електрична інженерія
Спеціальність:	141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Освітньо-професійна програма:	Автомобілі та автомобільна електроніка
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5404
Рік навчання:	1
Семестр:	2 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Чхеайло Ірина Іванівна, к.ф.н., доцент
Контактний телефон:	0677286319
E-mail:	letolux@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка всебічно освічених фахівців через залучення до кращих досягнень світової і української філософії та на цій основі: пізнання навколишнього світу і самого себе в ньому, формування власної філософської культури, творчого самостійного мислення, професійної та громадської позиції.

Предметом філософії є раціонально обґрунтоване відношення «людина-світ» та їх взаємозв'язок

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів сукупності знань, вмінь та навичок щодо:

- головних історичних етапів еволюції світової та української філософії;
- філософських категорій, що стосуються буття світу в цілому, природи, людини, людського мислення;
- людини в техніко-технологічному світі;
- форм людського досвіду у розвитку суспільства.

Використання отриманих знань, вмінь, навичок при вирішенні світоглядних, пізнавальних та управлінських завдань.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів фізики та інженерних наук і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність працювати автономно.

ЗК9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

ФК10. Усвідомлення необхідності постійно розширювати власні знання про нові технології в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці.

Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН14. Розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень.

ПРН15. Розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя.

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин		Рек. Літ.
		очна	заочна	
1	ЛК Філософія, коло проблем та роль у суспільстві	2	1	1-2,4,5
	ПР Філософія як наука	2	2	
	СР Функції філософії	0,5	3	
2	ЛК Філософія Стародавнього Сходу	2		1-2,4,5
	ПР			
	СР Філософські школи стародавніх Індії та Китаю.	0,5	3	
3	ЛК Антична філософія	2		1-2,4,5
	ПР Філософія стародавності	2		
	СР Основні філософські школи еліністично- римського періоду античної філософії	0,5	3	
4	ЛК . Етапи розвитку філософії Середньовіччя в Західній Європі	2		1-2,4,5
	ПР			
	СР. Основні напрямки філософії Середньовіччя	0,5	3	
5	ЛК Філософія епохи Відродження.	2		1-2,4,5
	ПР Напрямки філософії середньовіччя та Ренесансу	2		
	СР Вихідні ідеї філософії гуманізму та їх вплив на духовні процеси в Україні.	0,5	3	
6	ЛК Основні риси філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст.	2		1-2,4,5
	ПР Раціоналізм та емпіризм як провідні течії філософії Нового часу.	2		
	СР Людина і суспільство у філософії Просвітництва.	0,5	3	
7	ЛК Основні напрямки, течії та школи некласичної філософії	2		1-2,4,6
	ПР			
	СР Сучасна посткласична філософія в Україні і світі.	1	3	
8	ЛК Українська філософія в контексті світової історії	2		1-2,4,5

	філософії.			
	ПР Українська філософія: особистості мислителів та етапи розвитку	2		
	СР Сучасна світоглядно-філософська ситуація в Україні	1	3	
9	ЛК Філософський зміст проблеми буття і свідомості.	2		1-2,4,5
	ПР			
	СР Віртуальне буття як світ створений людською творчістю	1	3	
10	ЛК Проблема пізнання. Наукове пізнання	2		1-3,4,5
	ПР			
	СР. Особистість і творча діяльність	1	3	
11	ЛК. Людина як предмет філософського аналізу	2		1-2,4,5
	ПР			
	СР Сутність людини і сенс її життя	1	4	
12	ЛК Суспільство як об'єкт пізнання	2		1-3,7,8
	ПР Сутність філософських концепцій людини і суспільства.	2		
	СР Концепція сталого розвитку суспільства та її особливості	1	4	
13	ЛК Глобальні проблеми суспільства та ідея сталого розвитку	2		1-2,7,8
	ПР			
	СР Норми і цінності глобалізованого суспільства.	1	4	
14	ЛК Суспільство як соціальна реальність. Духовне життя суспільства	2		1-2,7,8
	ПР			
	СР. Норми і цінності глобалізованого суспільства	2	4	
15	ЛК Наука і техніка в інформаційному суспільстві	2	1	3,6,7,8
	ПР Наука, техніка і технологія, їх змістовне наповнення.	2	2	
	СР. Проблема «діалогу» людини і машини.	4	4	
16	ЛК Філософія науки	2		3,4,7,8,
	ПР Сучасні концепції розвитку науки	2		
	СР. Філософія науки і техніки як галузь філософського знання.	1	4	
Разом	ЛК	32	2	
	ПР	16	4	
	СР	12	54	
	Підготовка та складання екзамену	30	30	

Методи навчання:

МН1 – словесний метод (пояснення, дискусія, бесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття / лабораторні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

МН4 – робота з науково-методичною літературою / робота з довідниковою літературою;

МН5 – самостійна робота;

МН6 – проблемно-пошукові (виконання індивідуальних завдань, наукова робота).

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час

оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання/реферату, виконання та оформлення самостійної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, практичні);

- своєчасно відпрацювали пропущені заняття;

- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

– «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;

– «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;

– «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;

– «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;

– «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;

– «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2– Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Неприйнятн 0		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1. Філософія (нормативний курс) : навчальний посібник. – 2-е вид., допов. І переробл. /О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг.ред. доц. І.І. Чхеайло. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 200 с.
2. Кривуля О. М. Філософія: Навчальний посібник/О.М.Кривуля. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с.
3. Чаплигін О. К. Основи філософії техніки та технології/О.К.Чаплигін. – Харків: Видавництво Форт, 2013. - 316 с.
4. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.

2. Допоміжна література

1. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. /Андрій Синиця. –Львів : ЛДУФК, 2014
2. Рижак Л. Філософія : підручник /Людмила Рижак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 650 с

3. Пономарьов О. С. Основи філософії освіти: навчально-методичний посібник / О. С. Пономарьов. – Харків : Підручник НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с
4. Чаплигін О. К. Основи філософії інженерної освіти: навчальний посібник / О. К. Чаплигін, О. С. Пономарьов, М. Д. Каслін. – Харків: ХНАДУ, 2018. – 184.
5. Толстов І.В. Філософія науки: Конспект лекцій.– Харків: УкрДУЗТ, 2015.-38 с.
6. Pruzan P. Research Methodology : The Aims, Practices and Ethics of Science / Peter Pruzan. – Cham : Springer, 2016.-338 p.
7. Jones A. Globalization. Key Thinkers / Andrew Jones. – Cambridge : Polity Press, John Wiley & Sons, 2016.-269 p.
8. Mickey S. On the Verge of a Planetary Civilization : A Philosophy of Integral Ecology / Sam Mickey. – Lanham, MD :Rowman& Littlefield International, 2014.-268 p.

3. Інформаційні ресурси

1. <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5404>
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>
3. www.filosof.com.ua/
4. <https://tureligious.com.ua/>

Розробник
силабусу навчальної
дисципліни
Гарант освітньо-професійної
програми

Завідувач кафедри філософії
і педагогіки професійної
підготовки

Ірина ЧХЕАЙЛО

Олександр ДЗЮБЕНКО

Володимир БОНДАРЕНКО